

ВИСНОВОК

розширеного засідання кафедри практичної психології та соціальної роботи (від 27 травня 2026 р., Протокол № 10) факультету права, гуманітарних та соціальних наук Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Сахарової Катерини Олександрівни «Соціально-психологічні засади насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі», поданої на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук (доктора наук) за спеціальністю 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи.

1. Дисертація Сахарової К.О. «Соціально-психологічні засади насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі» є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну значущість.

2. Проблема вивчення соціально-психологічних засад насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі є соціально і практично значущою та недостатньо розробленою у теоретико-методологічному і прикладному аспектах. Тема дисертації є актуальною і зумовлена тим, що в умовах трансформаційних змін сучасного соціуму насильницька поведінка особистості набуває нових, більш витончених форм, а соціально-економічна та політична криза, що характеризується військовими діями, зниженням рівня життя основної частини населення, різким соціально-майновим розшаруванням, сприяє її невпинному зростанню. Зазначене обумовлює необхідність аналізу соціально-психологічного вектору масової травматизації у дискурсі проявів насильницької поведінки особистості в умовах трансформаційного соціуму, концептуального соціально-психологічного обґрунтування дослідження насильницької поведінки та визначення її соціально-психологічної специфіки, а також розробки дієвих системних соціально-психологічних засобів запобігання насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі.

Дисертаційне дослідження виконане у межах комплексних науково-дослідних тем кафедри філософії і педагогіки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» «Людина та суспільство у вимірах соціокультурної трансформації» (номер державної реєстрації 0122U002489), «Соціально-філософські виміри інформаційної цивілізації» (номер державної реєстрації 0125U000406) та кафедри практичної психології та соціальної

роботи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля «Соціокультурні та психологічні аспекти професіоналізації особистості в сучасному соціумі», «Соціально-психологічні основи розвитку адаптаційного потенціалу особистості засобами інноваційних психотехнологій в умовах трансформаційних змін сучасного суспільства».

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягає у тому, що:

– *вперше*: на основі комплементарних наукових підходів (системно-інтегративного, структурно-функціонального, контекстуального) *наведено* концептуальне соціально-психологічне обґрунтування дослідження проблеми насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі через: її *розкриття* як соціально-психологічного феномену у дискурсі рольових моделей особистості та різноманіття форм такої поведінки (аб'юз, газлайтинг, гостинг, маніпуляція, емоційний шантаж, цілеспрямована ізоляція, сталкінг, кіберпереслідування, аутинг, віктимблеймінг, вербальна агресія, публічне приниження, пасивна ворожість та ін.); *артикуляцію* викликів трансформаційного соціуму (хронічного стресу і травми як каталізаторів агресії; соціальної напруги та дискримінації; радикалізації суспільства в умовах колективної травми) та їх вплив на прояви насильницької поведінки; *актуалізацію* стратегій попередження та корекції насильницької поведінки особистості в умовах трансформаційного соціуму з обґрунтуванням авторської концепції «триярусного захисного середовища»; *розкрито* соціально-психологічну специфіку насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі через: *вивчення* агресії як предиктора насильницької поведінки та *аналіз* тригерів її прояву і гальмування; *визначення* ролі стресорів сімейного та освітнього середовища у формуванні ризиків насильницької поведінки особистості; *дослідження* проявів насильницької поведінки особистості в організаційному середовищі; *аналіз* особливостей насильницької поведінки у цифровому середовищі в умовах трансформаційного соціуму; *узагальнення* соціально-психологічних чинників насильницької поведінки у трансформаційному соціумі за рівнями впливу (індивідуальним, сімейним, міжособистісним, шкільним/освітнім, культурним/ціннісним, суспільним/соціальним, а також на рівні громади);

– *розкрито* методологічні і змістовно-процесуальні засади інтегрованої соціально-психологічної системи запобігання насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі, заснованої на принципах диференційованого прогнозування, динамічної рівноваги, самоорганізації, структурування, ситуативної доцільності, діяльнісного опосередкування, яку становили діагностичний, настановно-інформаційний, змістовний (корекційно-

формувальний) та моніторинговий етапи, з залученням психолого-організаційних технологій, активних соціально-психологічних методів навчання та допомоги, інтерактивних технік, та визначено основні складові її ефективної реалізації;

– *поглиблено та уточнено*: уявлення про сучасні підходи до вивчення феномену насильницької поведінки, його змістовні й структурні особливості; про соціально-психологічну сутність та системність процесу протидії насильницькій поведінці особистості у трансформаційному соціумі;

– *отримало подальший розвиток*: методичне та процедурне забезпечення вивчення феномену насильницької поведінки; погляди на вікові та гендерні особливості насильницької поведінки особистості; підходи до соціально-психологічних засобів і технологій оптимізації процесу попередження та подолання насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі.

4. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання методичного інструментарію при проведенні системних досліджень насильницької поведінки особистості в онто-, мікро- та соціогенезі; розробці принципів побудови і змісту інтегрованої соціально-психологічної системи запобігання насильницької поведінки особистості у трансформаційному соціумі, через використання й інтеграцію інноваційних соціально-психологічних та інформаційно-комунікаційних психотехнологій; з'ясуванні складових ефективної реалізації запропонованої системи на рівнях соціального середовища, організації, цифрового простору, правовідносин.

Отримані наукові дані та розроблені на їх основі рекомендації можуть бути використані психологами, педагогами, соціальними працівниками, фахівцями інших галузей, які займаються проблемами насильницької поведінки особистості в умовах трансформаційного соціуму. Матеріали дослідження можуть застосовуватися при підготовці освітньо-професійних та освітньо-наукових програм в освітніх компонентах з проблем насильницької поведінки, її психопрофілактики та корекції, психологічної безпеки особистості та протидії маніпуляціям. Розроблена інтегрована соціально-психологічна система може бути рекомендована для впровадження у закладах освіти, консультаційних сімейних центрах, центрах соціально-психологічної адаптації, центрах психосоціальної допомоги з метою підвищення ефективності процесу соціально-психологічного забезпечення протидії насильницькій поведінці особистості у трансформаційному соціумі.

5. Особистий внесок здобувачки до праць, опублікованих зі співавторами, полягає у такому. У монографії (Khozhylo I., Lipovska N., Serheiev A., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей формування просоціальної свідомості молоді в умовах сучасного соціуму. У

монографії (Данко Д.В., 2025) особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності підготовки фахівців соціономічного профілю до соціально-психологічної роботи з профілактики насильницької поведінки серед молоді. У монографії (Лукашов О.О., 2025) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні специфіки розвитку соціальної відповідальності особистості у векторі психопрофілактики насильницької поведінки. У статті (Липовська Н.А., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті корекції проявів насильницької поведінки в процесі реадaptaції особистості. У статті (Чередніченко О.М., Липовська Н.А., 2021) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні форм психологічного насильства. У статті (Tsymbal B., Horieva S., Serohina N., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей забезпечення безпеки особистості як складової процесу запобігання насильницької поведінки. У статті (Липовська Н.А., 2022) особистий внесок авторки полягає у визначенні ролі гуманітарної кризи у розвитку насильницької поведінки у трансформаційному соціумі. У статті (Khozhylo I., Pavlenko L., Lipovska N., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті впливу викликів трансформаційного соціуму на прояви насильницької поведінки особистості. У статті (Melnychuk M., Zhylin M., Makarchuk N., Shven Y., 2024) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні впливу генетичних маркерів на розвиток насильницької поведінки особистості. У статті (Khozhylo I., Bashtannyk V., Khozhylo M., 2025) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей розвитку України та країн ЄС на основі принципів екологічності. У статті (Лунченко Н.В., Стрілюк О.Б., 2025) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні специфіки надання психологічної підтримки жінкам, які постраждали від насильства. У статті (Липовська Н.А., 2025) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей насильства в сім'ї в умовах трансформаційного соціуму. У статті (Бородін Є.І., 2025) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні особливостей профілактики насильницької поведінки в системі управління сферою середньої освіти. У статті (Хричов С.О., 2025) особистий внесок авторки полягає у визначенні взаємозв'язку внутрішньої агресії серед студентської молоді та проявах насильницької поведінки. У статті (Любашевський І.А., 2025) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей впровадження зарубіжного досвіду з психопрофілактики насильницької поведінки в умовах нової української школи. У статті (Недвиг Д.Ю., 2025) особистий внесок авторки полягає у визначенні необхідності задіяння мотиваційних стратегій в освіті для подолання проявів насильницької поведінки. У статті (Zelenin V., Ilchenko R., Medvedieva O., Volnova L., 2025) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні специфіки розвитку стійкості

особистості після травматичного досвіду в подоланні проявів насильницької поведінки. У статті (Zavatska N., Zavatskyi V., Yaremchuk N., Kozyna P., Batasheva N., Novatskyi V., Popovych I., 2026) особистий внесок авторки полягає у визначенні взаємозв'язку проявів агресії з насильницькою поведінкою в шкільному середовищі. У статті (Сергеев А.Ю., 2026) особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності розвитку дивергентного мислення у подоланні проявів насильницької поведінки особистості. У статті (Липовська Н.А., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті взаємозв'язку конфлікту у внутрішньогрупових відносинах з насильницькою поведінкою особистості. У статті (Майоренко В.В., Штакельберг О.С., 2023) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні впливу стресогенних чинників на насильницьку поведінку особистості в умовах трансформаційного соціуму. У статті (Липовська Н.А., 2023) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні ролі публічної безпеки в психопрофілактиці насильницької поведінки. У статті (Завацький В.Ю., Журба М.А., Козуб К., 2025) особистий внесок авторки полягає у визначенні дискурсу нормативного впливу в групі у подоланні насильницької поведінки особистості. У статті (Хожило І.І., Липовська Н.А., 2025) особистий внесок авторки полягає у визначенні особливостей впливу громадянської ідентичності на профілактику насильницької поведінки. У статті (Завацький В.Ю., Кісільов О.А., Кліментьева В., 2025) особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності підвищення соціальної компетентності молоді у психопрофілактиці насильницької поведінки. У статті (Липовська Н.А., 2025) особистий внесок авторки полягає у розкритті засобів позашкільної освіти в подоланні проявів насильницької поведінки. У статті (Липовська Н.А., Сергеев А.Ю., 2026) особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності забезпечення соціальної безпеки громад з метою попередження проявів насильницької поведінки. У статті (Сидоренко Н.С., 2026) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей мотивації персоналу мілітаризованої служби з профілактики проявів насильницької поведінки. У статті (Липовська Н.А., Успіхи і досягнення у науці, № 4 (26), 2026) особистий внесок авторки полягає у визначенні специфіки впровадження зарубіжного досвіду у сферу реформування охорони здоров'я у векторі профілактики насильницької поведінки в суспільстві. У статті (Липовська Н.А., Суспільство та національні інтереси, № 5 (25), 2026) особистий внесок авторки полягає у розкритті ролі управління здоров'ям населення в профілактиці проявів насильницької поведінки. У статті (Липовська Н.А., Успіхи і досягнення у науці, № 5 (27), 2026) особистий внесок авторки полягає у визначенні ролі кадрової політики у подоланні проявів насильницької поведінки. У статті (Завацький В.Ю., 2026

р.) особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності розвитку життєстійкості особистості з метою психопрофілактики насильницької поведінки.

6. Основні наукові результати дисертації відображено в публікаціях:

Монографії

1. Khozhylo I., **Sakharova K.**, Lipovska N., Serheiev A. Formation of smart consciousness of the youth of Ukraine in modern conditions / The Future of Smart Cities / Samuel D. Simpson (Editor). New York: Nova Science Publishers, 2023. P. 183-194. ISBN 979-8-89113-092-0 (*Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей формування просоціальної свідомості молоді в умовах сучасного соціуму*).

<https://novapublishers.com/shop/the-future-of-smart-cities/>

2. **Сахарова К.О.** Вплив інноваційного соціально-психологічного клімату на поведінку співробітників / Простір, час та інноваційно-психологічний клімат у соціогуманітарному дискурсі: колективна монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. С. 94-108. ISBN 978-617-8035-99-0

<https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/13461>

3. Данко Д.В., **Сахарова К.О.** Підготовка фахівців соціономічного профілю до соціально-психологічної роботи з молоддю в напрямку її здоров'язбереження / Технології здоров'язбереження молоді в умовах невизначеності: монографія / За заг. ред. Н.Є. Завацької, Д.В. Данко. К.: ПВТП «LAT&K», 2025. С. 39-48. ISBN 978-617-7699-98-8 (*Особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності підготовки фахівців соціономічного профілю до соціально-психологічної роботи з профілактики насильницької поведінки серед молоді*).

<http://moodle2.snu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=170653>

4. Лукашов О.О., **Сахарова К.О.** Особливості соціальної відповідальності особистості у векторі її соціальної поведінки та професійної діяльності / Соціальна відповідальність особистості в умовах сучасних соціогенних викликів: монографія / За заг. ред. Н.Є. Завацької, О.О. Лукашова. К.: ПВТП «LAT&K», 2025. С. 56-67. ISBN 978-617-7699-93-3 (*Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні специфіки розвитку соціальної відповідальності особистості у векторі психопрофілактики насильницької поведінки*).

<http://moodle2.snu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=170653>

5. **Сахарова К.О.** Насильницька поведінка особистості в умовах трансформаційного соціуму: соціально-психологічний вимір: монографія. К.: ПВТП «LAT&K», 2026. 303 с. ISBN 978-617-8553-11-1

Навчально-методичні праці

6. Сахарова К.О. Запобігання психологічному насильству та дискримінації: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ «ДП», 2026. 352 с.

Статті у наукових фахових виданнях України

7. **Сахарова К.О.** Методологія суїцидальної превенції серед учнівської молоді. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 1. С. 99-105.

<https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.1.15>

<https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/38>

8. **Сахарова К.О.** Перспективи розвитку психологічної служби у закладах освіти. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 2. С. 76-81.

<https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.2.13>

<https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/59/55>

9. **Сахарова К.О.,** Липовська Н.А. Реадаптація дітей, що опинилися в складних життєвих обставинах. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 5. С. 54-58. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті корекції проявів насильницької поведінки в процесі реадaptaції особистості).

<https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.5.8>

<https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/124/111>

10. **Сахарова К.О.,** Чередніченко О.М., Липовська Н.А. Форми психологічного насильства в організаційному середовищі. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 6. С. 97-103. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні форм психологічного насильства).

<https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.6.15>

<https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/151/135>

11. **Сахарова К.О.** Психологічні детермінанти корупції: теоретичний аналіз. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2022. № 4 (9). С. 436-447.

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-4\(9\)-436-447](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-4(9)-436-447)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1407/1404>

12. **Сахарова К.О.**, Липовська Н.А. Вплив гуманітарної кризи на психічне здоров'я населення. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 2. С. 86-91. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні ролі гуманітарної кризи у розвитку насильницької поведінки у трансформаційному соціумі).

<https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.2.14>

<https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/198/174>

13. **Сахарова К.О.** Життєстійкість як складова відновлення психічного здоров'я. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 3. С. 123-128.

<https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.3.21>

<https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/227/199>

14. **Сахарова К.О.** Психологічний інструментарій запобігання булінгу в учнівському середовищі. *Наукові перспективи*. 2024. № 2 (44). С. 1347-1358.

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-1347-1358](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-1347-1358)

<https://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/9547/9600>

15. Лунченко Н.В., **Сахарова К.О.**, Стрілюк О.Б. Особливості психологічної підтримки жінок, які постраждали від насильства під час війни. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 1 (41). С. 1220-1235. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні специфіки надання психологічної підтримки жінкам, які постраждали від насильства).

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1\(41\)-1220-1235](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1(41)-1220-1235)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/18756/18783>

16. **Сахарова К.О.**, Липовська Н.А. Насильство в сім'ї як результат соціальної деструкції. *Наукові перспективи*. 2025. № 6 (60). С. 1534-1543. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей насильства в сім'ї в умовах трансформаційного соціуму).

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-6\(60\)-1534-1543](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-6(60)-1534-1543)

<https://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25997/25972>

17. **Сахарова К.О.** Агресія та резильєнтність: захисні та деструктивні механізми адаптації. *Наукові перспективи*. 2025. № 5 (59). С. 2138-2150.

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5\(59\)-2138-2150](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5(59)-2138-2150)

<https://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/24745/24722>

18. **Сахарова К.О.** Агресивність та насильницька поведінка: концептуальні підходи. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 5 (45). С. 2135-2144.

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5\(45\)-2135-2144](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5(45)-2135-2144)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/23680/23650>

19. **Сахарова К.О.** Використання аб'юзивної поведінки як форми психологічного насильства особистостями з травмою покинутого. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 5 (51). С. 2269-2279.

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5\(51\)-2269-2279](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5(51)-2269-2279)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/24155/24128>

20. Бородін Є.І., **Сахарова К.О.** Європейський досвід розвитку публічного управління сферою середньої освіти. *Наукові перспективи*. 2025. № 4 (58). С. 68-80. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні особливостей профілактики насильницької поведінки в системі управління сферою середньої освіти).

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4\(58\)-68-80](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4(58)-68-80)

<https://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/23130/23101>

21. **Сахарова К.О.** Чинники ризику насильницької поведінки серед молоді. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 6 (46). С. 2086-2095.

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6\(46\)-2086-2095](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6(46)-2086-2095)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/25224/25201>

22. **Сахарова К.О.**, Хричов С.О. Роль освітніх стресорів у формуванні внутрішньої агресії серед студентської молоді. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 6 (52). С. 814-825. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні взаємозв'язку внутрішньої агресії серед студентської молоді та проявах насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6\(52\)-814-825](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6(52)-814-825)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/25548/25522>

23. **Сахарова К.О.** Гендерна специфіка психопатологічних механізмів при дисоціальному та антисоціальному розладі особистості. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 7 (47). С. 1369-1381.

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7\(47\)-1369-1381](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7(47)-1369-1381)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/26497/26466>

24. **Сахарова К.О.** Сутність і типологія насильства: психологічний аналіз. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 7 (53). С. 1567-1577.

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7\(53\)-1567-1577](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-1567-1577)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/26700/26673>

25. **Сахарова К.О.** Насильство як соціально-психологічний феномен: роль особистості у циклі агресії. *Наукові перспективи*. 2025. № 7 (61). С. 1377-1387.

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7\(61\)-1377-1387](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7(61)-1377-1387)

<https://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/27102/27073>

26. **Сахарова К.О.**, Любашевський І.А. Готовність вчителів до реалізації диференційованого навчання в інклюзивних класах: виклики, бар'єри та

інкорпорування зарубіжного досвіду в умовах нової української школи (НУШ). *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 11 (57). С. 1223-1236. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей впровадження зарубіжного досвіду з психопрофілактики насильницької поведінки в умовах нової української школи).

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11\(57\)-1223-1236](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11(57)-1223-1236)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/32029/31979>

27. **Сахарова К.О.**, Недвига Д.Ю. Мотиваційні стратегії в освіті: світові тенденції та вітчизняні перспективи. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 11 (51). С. 2712-2722. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні необхідності задіяння мотиваційних стратегій в освіті для подолання проявів насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-11\(51\)-2712-2722](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-11(51)-2712-2722)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/31682/31647>

28. **Sakharova K.O.** Development of social-psychological competence of the person in the vector of prevention of violent behavior. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. К.: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2025. № 3 (68). Т. 2. С. 341-353.

<https://doi.org/10.33216/2219-2654-2025-341-353-2-3-68>

https://tpppjournal.com.ua/n68y2k25_tom_2_a27.html

29. **Сахарова К.О.** Етико-психологічні стандарти ділової взаємодії як інструмент протидії босингу. *Наукові перспективи*. 2026. № 3 (69). С. 2093-2107.

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3\(69\)-2093-2107](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3(69)-2093-2107)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/40693/40706>

30. **Сахарова К.О.**, Сергеев А.Ю. Психологічні механізми педагогічного впливу на розвиток дивергентного мислення. *Наукові інновації та передові технології*. 2026. № 4 (56). С. 2722-2735. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності розвитку дивергентного мислення у подоланні проявів насильницької поведінки особистості).

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-4\(56\)-2722-2735](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-4(56)-2722-2735)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/40432/40447>

Статті в періодичних виданнях зарубіжних країн та виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз:

31. Tsymbal B., Horieva S., **Sakharova K.**, Serohina N. Personality security as a component of social security in the public administration system in Ukraine. *Journal of interdisciplinary research Ad Alta*. 2021. Vol. 12/02-XXXI. P. 223-228.

(Web of Science Core Collection). (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей забезпечення безпеки особистості як складової процесу запобігання насильницької поведінки).

https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120231/papers/A_39.pdf

32. Khozhylo I., Pavlenko L., Lipovska N., **Sakharova K.** Challenges of the pandemic and war: aspects of health and mental well-being-2030. *Archiv Euromedica*. 2023. Vol. 13. num. 4. P. 1-4. (Web of Science Core Collection). (Особистий внесок авторки полягає у розкритті впливу викликів трансформаційного соціуму на прояви насильницької поведінки особистості).

<https://doi.org/10.35630/2023/13/4.802>

<https://www.journal-archiveuromedica.eu/archiv-euromedica-04-2023/pdf/2-CHALLENGES-OF-THE-PANDEMIC-AND-WAR-ASPECTS-OF-HEALTH-AND-MENTAL-WELL-BEING-2030.html.pdf>

33. Melnychuk M., Zhylin M., Makarchuk N., **Sakharova K.**, Shven Y. The Influence of Genetic Markers on the Development of Mental Disorders: A Systematic Review of Studies. *Journal of Pioneering Medical Sciences*. 2024. Vol. 13, Issue 3. P. 30-37. (Web of Science Core Collection). (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні впливу генетичних маркерів на розвиток насильницької поведінки особистості).

DOI : [10.61091/jpms202413306](https://doi.org/10.61091/jpms202413306)

<https://jpmsonline.com/article/495/>

34. Khozhylo I., Bashtannyk V., Khozhylo M., **Sakharova K.** Development of Ukraine and EU countries on the basis of green transformation: relevance for society, economy and public administration. *Sylwan*. 2025. Vol. 169. Issue 4. P. 30-43. (Scopus). (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей розвитку України та країн ЄС на основі принципів екологічності).

<https://doi.org/10.59879/e2kuz>

<https://sylwan.ibles.org/syl/index.php/pdf/stream/e2kuz/1744022076>

35. Zelenin V., Ilchenko R., Medvedieva O., **Sakharova K.**, Volnova L. Development of Resilience of Adolescent Personality after Traumatic Experience: Analysis of Factors Influencing the Formation of Posttraumatic Growth as a Result of Traumatic Events. *Health Leadership and Quality of Life*. 2025. Vol. 4:654. P. 1-15. (Scopus). (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні специфіки розвитку стійкості особистості після травматичного досвіду в подоланні проявів насильницької поведінки).

<https://doi.org/10.56294/hl2025654>

<https://hl.ageditor.ar/index.php/hl/article/view/654/1436>

36. Zavatska N., **Sakharova K.**, Zavatskyi V., Yaremchuk N., Kozyra P., Batasheva N., Novatskyi V., Popovych I. Comparison of the Structures of Bullying Participants' Aggressive Behaviors in the School Environment. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2026. Vol. 18 No 1. P. 187-200. (**Web of Science Core Collection**). (Особистий внесок авторки полягає у визначенні взаємозв'язку проявів агресії з насильницькою поведінкою в шкільному середовищі).

<https://doi.org/10.66388/rrem/18.1/12>

<https://journals.inmanifest.com/index.php/rrem/article/view/7593>

Опубліковані праці, що забезпечують апробацію результатів дослідження

37. **Сахарова К.О.** Досвід роботи психологічних служб в закладах вищої освіти м. Дніпро. *Актуальні проблеми напрямків психологічної роботи в закладах вищої освіти: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнського круглого столу* (м. Дніпро, 16 червня 2021 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. С. 99-104.

<http://info.dgu.edu.ua/jspui/handle/123456789/59>

38. **Сахарова К.О.** Використання методів психологічних досліджень для вивчення феномену психологічного насильства. *Актуальні проблеми практичної психології: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 28 жовтня 2021 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. С. 51-57.

<http://info.dgu.edu.ua/jspui/handle/123456789/63>

39. Липовська Н.А., **Сахарова К.О.** Конфлікт у внутрішньогрупових відносинах в системі публічного управління. *Scientific research in XXI century: X International Scientific and Practical Conference* (Ottawa, Canada, November 11-12, 2021). Ottawa, Canada: Methuen Publishing House, 2021. № 85. P. 226-235. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті взаємозв'язку конфлікту у внутрішньогрупових відносинах з насильницькою поведінкою особистості).

<https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/issue/view/11-12.11.2021/636>

40. **Сахарова К.О.** Судова практика захисту від булінгу як форма захисту суб'єктивних прав і законних інтересів громадян. *Актуальні питання матеріальних та процесуальних приватних правовідносин: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнського науково-практичного семінару* (Дніпро, 24 листопада 2021 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. С. 23-27.

<http://info.dgu.edu.ua:80/jspui/handle/123456789/65>

41. **Сахарова К.О.** Віктимологічна профілактика насильства. *Актуальні питання здоров'язбереження у координатах сучасних парадигм: зб. статей за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Сєвєродонецьк, 29-30 грудня 2021 р.). К.: ПВТП «LAT&K», 2021. С. 140-142.

42. **Сахарова К.О.** Теоретичні контури поняття «життєстійкість». *Наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку: зб. наук. статей за матеріалами XIII Міжнародної наукової конференції* (м. Прага, Чехія, 29 грудня 2022 р.). К.: Видавничий дім «Інтернаука», 2022. С. 35-38.

<https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16741416589562.pdf>

43. **Сахарова К.О.** Вплив мобінгу та босингу на психологічний стан працівника. *Соціально-психологічні та правові аспекти протидії насиллю в освітніх закладах: зб. наук. статей за матеріалами IV Всеукраїнського форуму* (м. Дніпро, 24 березня 2023 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. С. 85-89.

<http://info.dgu.edu.ua/jspui/handle/123456789/965>

44. **Сахарова К.О.,** Майоренко В.В., Штакельберг О.С. Виникнення стресу та емоційного вигорання у молоді у воєнний час. *Актуальні питання науки, освіти та технологій в умовах сучасних викликів: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Кременчук, 09 травня 2023 р.); у 2 ч. Кременчук: ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. С. 38-39. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні впливу стресогенних чинників на насильницьку поведінку особистості в умовах трансформаційного соціуму).

<https://www.economics.in.ua/2023/05/9-1.html>

45. **Сахарова К.О.** Проблема мобінгу у сучасному освітньо-науковому середовищі. *Психологічна організація внутрішнього світу людини: теорія та практика: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнського науково-практичного семінару* (м. Дніпро, 4 жовтня 2023 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. університет внутрішніх справ, 2023. С. 79-81.

<https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/14727/1/16.pdf>

46. Липовська Н.А., **Сахарова К.О.** Публічна безпека та громадський порядок: концептуальні підхід. *Публічне управління та адміністрування в Україні. 2023. Вип. 34. С. 184-189.* (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні ролі публічної безпеки в психопрофілактиці насильницької поведінки).

<https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/34-2023/35.pdf>

47. **Сахарова К.О.** Етапи формування національної ідентичності особистості. *Національна ідентичність на новому етапі розвитку*

українського суспільства: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 15 листопада 2023 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. С. 108-111.

https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/14820/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d1%82%d0%b5%d0%b7%2015.11.2023_%d0%bd%d0%b0%d1%86_%d1%96%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8%d1%87.pdf

48. **Сахарова К.О.** Формування національної ідентичності молоді як чинник покращення національної безпеки. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: зб. наук. статей за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 15 березня 2024 р.); у 2-х ч. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. Ч. II. С. 710-712.

<https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/14440>

DOI: 10.31733/15-03-2024/2

49. **Сахарова К.О.** Забезпечення академічної доброчесності у форматі дистанційного навчання. *Сучасні дослідження в глобалізаційному світі: наука для миру і безпеки: зб. наук. статей за матеріалами II Міжнародного форуму молодих учених* (м. Дніпро, 12 червня 2024 р.). Дніпро: Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2024. С. 75-78.

https://www.er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15681/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d1%84%d0%be%d1%80%d1%83%d0%bc_2024.pdf

50. **Сахарова К.О.** Забезпечення психологічної безпеки освітнього середовища громад. *Безпечна, комфортна та спроможна територіальна громада: зб. наук. статей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 16-18 жовтня 2024 р.). Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2024. С. 267-269.

<https://science.nmu.org.ua/ua/conferences/Forum/Zbirnyk2024.pdf>

51. **Сахарова К.О.,** Завацький В.Ю., Журба М.А., Козуб К. Групова норма у дискурсі проблеми безпечної поведінки та нормативного впливу в групі. *Сучасні проблеми гуманітарної науки і практики: філософський, психологічний та соціальний виміри: зб. наук. статей за матеріалами IX Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Ополе, м. Київ, 26-27 грудня 2025 р.). К.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. С. 63-67. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні дискурсу нормативного впливу в групі у подоланні насильницької поведінки особистості).

52. **Сахарова К.О.,** Хожило І.І., Липовська Н.А. Громадянська ідентичність в структурі європейської ідентичності. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 7 (15). С. 595-603. (Особистий внесок авторки

полягає у визначенні особливостей впливу громадянської ідентичності на профілактику насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-7\(15\)-595-603](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-7(15)-595-603)

53. **Сахарова К.О.** Інтеграція послуг із захисту ментального здоров'я у діяльність закладів первинної медичної допомоги: стратегії та досвід. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. № 7 (17). С. 678-689.

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-7\(17\)-678-689](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-7(17)-678-689)

54. Завацький В.Ю., **Сахарова К.О.**, Кісільов О.А., Кліментьєва В. Підвищення соціальної компетентності молоді при відхиленнях у поведінці. *Актуальні питання здоров'язбереження у координатах сучасних парадигм: зб. статей за матеріалами IX Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 29-30 грудня 2025 р.). К.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. С. 18-21. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності підвищення соціальної компетентності молоді у психопрофілактиці насильницької поведінки).

55. Липовська Н.А., **Сахарова К.О.** Інструменти публічного управління вихованням патріотів-пасіонаріїв засобами позашкільної освіти. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. № 3 (13). С. 508-515. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті засобів позашкільної освіти в подоланні проявів насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-3\(13\)](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-3(13))

56. Липовська Н.А., **Сахарова К.О.**, Сергєєв А.Ю. Соціальна безпека громад в Україні: теоретичні підходи. *Успіхи і досягнення у науці*. 2026. № 3 (25). С. 1001-1012. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності забезпечення соціальної безпеки громад з метою попередження проявів насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-3\(25\)-1001-1012](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-3(25)-1001-1012)

57. Сидоренко Н.С., **Сахарова К.О.** Мотивація персоналу мілітаризованої служби в Україні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2026. № 4 (46). С. 979-991. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей мотивації персоналу мілітаризованої служби з профілактики проявів насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-4\(46\)-979-991](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-4(46)-979-991)

58. Липовська Н.А., **Сахарова К.О.** Публічно-приватне партнерство у сфері реформування охорони здоров'я: зарубіжний досвід. *Успіхи і досягнення у науці*. 2026. № 4 (26). С. 1520-1531. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні специфіки впровадження зарубіжного досвіду у сферу реформування охорони здоров'я у векторі профілактики насильницької поведінки в суспільстві).

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-4\(26\)-1520-1531](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-4(26)-1520-1531)

59. Липовська Н.А., **Сахарова К.О.** Інвестиційні моделі публічно-приватного партнерства у сфері предиктивної аналітики та управління здоров'ям населення. *Суспільство та національні інтереси*. 2026. № 5 (25). С. 1724-1739. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті ролі управління здоров'ям населення в профілактиці проявів насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5\(25\)-1724-1739](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5(25)-1724-1739)

60. Липовська Н.А., **Сахарова К.О.** Стратегії запобігання кадровим ризикам в громадах. *Успіхи і досягнення у науці*. 2026. № 5 (27). С. 1924-1937. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні ролі кадрової політики у подоланні проявів насильницької поведінки).

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-5\(27\)-1924-1937](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-5(27)-1924-1937)

61. **Сахарова К.О.** Психокорекційна робота з особами, які є учасниками сімейного насильства. *Наукова спадщина Володимира Роменця: сучасний погляд: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнського наукового круглого столу* (м. Київ, 18 травня 2026 р.). К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2026. С. 69-70.

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/749931>

62. Завацький В.Ю., **Сахарова К.О.** Роль антиципації у розвитку життєстійкості особистості в умовах невизначеності. *Життєстійкість особистості в умовах невизначеності: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Івано-Франківськ, 22 травня 2026 р.). Івано-Франківськ: Вид-во Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2026. С. 42-45. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності розвитку життєстійкості особистості з метою психопрофілактики насильницької поведінки).

<https://ksp.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/68/2026/08/tezy-2026-01.08.pdf>

63. **Сахарова К.О.** Soft skills викладача закладу вищої освіти як психолого-педагогічний ресурс психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. *Підвищення рівня soft skills викладачів ЗВО для реалізації сучасних підходів щодо психологічної допомоги в умовах воєнного стану: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації* (м. Львів, м. Торунь, 1 червня-12 липня 2026 р.). Львів; Торунь: Liha-Pres, 2026. С. 68-72.

<http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/504>

7. Рекомендувати дисертацію Сахарової Катерини Олександрівни «Соціально-психологічні засади насильницької поведінки особистості у

трансформаційному соціумі» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук (доктора наук) за спеціальністю 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи у спеціалізованій раді при Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.

Рішення прийнято одноголосно.

Головуюча на засіданні:

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології
та соціології Східноукраїнського
національного університету
імені Володимира Даля**

Ольга ЛОСІЄВСЬКА

Секретар:

**кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри практичної
психології та соціальної роботи**

Галина ПОБОКІНА

Рецензенти:

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри практичної
психології та соціальної роботи**

Маріанна ТОБА

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри практичної
психології та соціальної роботи**

Олена БЛИСКУН

**доктор психологічних наук,
доцент кафедри практичної
психології та соціальної роботи**

Олександр ЛУКАШОВ